

3. Tramitacions en curs

3.01. Projectes i proposicions de llei i altres propostes de norma

3.01.02. Proposicions de llei

Proposició de llei de modificació de l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, relativa a les indemnitzacions i els ajuts per a dones víctimes de violència masclista i llurs filles i fills

202-00027/13

DICTAMEN DE LA COMISSIÓ D'IGUALTAT I FEMINISMES

A la presidència del Parlament

La Comissió d'Igualtat i Feminismes, en la sessió tinguda el dia 19 de juliol de 2023, ha estudiat el text de la Proposició de llei de modificació de l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, relativa a les indemnitzacions i els ajuts per a dones víctimes de violència masclista i llurs filles i fills (tram. 202-00027/13) i l'informe de la ponència.

Finalment, d'acord amb el que disposa l'article 120.6 i 7 del Reglament del Parlament, i recollint les modificacions aprovades per la Comissió, ha acordat d'establir el dictamen següent:

Proposició de llei de modificació de l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, relativa a les indemnitzacions i els ajuts per a dones víctimes de violència masclista i llurs filles i fills (tram. 202-00027/13)

Llei de modificació de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista

Preàmbul

La violència contra les dones és un instrument d'intimidació constant del patriarcat que constitueix una greu violació dels drets humans en una societat que pretén ésser justa i radicalment democràtica. Es tracta d'una violència que afecta les dones pel sol fet d'ésser dones. Un dels aspectes principals de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, és el reconeixement del dret a la recuperació i a la reparació integral de les dones, i també la introducció del concepte de prevenció de la violència masclista. Aquests dos aspectes, reparació i prevenció, estan estretament relacionats, ja que, d'acord amb els instruments més actuals relatius als drets humans amb relació a les dones, les reparacions han de tenir una vocació transformadora, és a dir, s'han d'adreçar a transformar les condicions socials que van permetre la violència. Des d'aquesta perspectiva, les reparacions transformadores esdevenen eines eficaces de prevenció i erradicació de totes les formes de violència masclista; al mateix temps, aquestes reparacions han d'ésser enteses d'una manera àmplia, que inclogui totes les mesures adoptades per a l'atenció i la recuperació integral de les supervivents de qualsevol de les formes de violència masclista.

Aquesta necessitat és encara més evident davant les dades que demostren que almenys una de cada tres dones ha viscut algun tipus de violència masclista i que una gran majoria d'aquestes dones mai no ho ha denunciat. En efecte, la xarxa d'atenció i recuperació integral de les dones que pateixen violència masclista arribava a Catalunya, el 2019, a només una de cada deu dones que s'estimava que eren víctimes de violència masclista. Aquest percentatge aproximat es distribueix entre les que són ateses pels serveis d'intervenció especialitzada en violència masclista i les que reben

assistència en els serveis d'informació i atenció a les dones. Tot i que moltes dones no denuncien les agressions o no recorren als recursos existents en aquesta xarxa, totes tenen dret a beneficiar-se de les reparacions destinades a erradicar les causes de qualsevol tipus de violència masclista.

La normativa específica relativa a aquest tipus de reparacions i ajuts inclou el Decret 80/2015, del 26 de maig, de les indemnitzacions i ajuts per a dones víctimes de violència masclista que estableixen l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, i l'article 27 de la Llei orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere; la Llei 5/2008, en la redacció donada per la Llei 17/2020, del 22 de desembre, i el Decret llei 4/2020, del 10 de març, pel qual s'estableix un règim transitori per a la concessió de les indemnitzacions i ajuts per a dones víctimes de violència masclista, que preveu el Decret 80/2015, del 26 de maig.

Hi ha molts factors que dificulten l'accés a les indemnitzacions i els ajuts, des del desconeixement de llur existència fins la càrrega burocràtica que comporten. Tot i que els darrers anys s'han adoptat diverses mesures per a divulgar els mecanismes i procediments per a demanar-los –com la Guia d'ajuts per a dones en situació de violència masclista, publicada l'any 2020 per l'Institut Català de les Dones, o les formacions específiques a la xarxa de serveis especialitzats o als serveis generals com el Sistema Públic d'Ocupació de Catalunya–, moltes d'aquestes dificultats encara persisteixen.

En efecte, malgrat que la Llei 5/2008 estableix que totes les dones víctimes de violència masclista que pateixin seqüeles, lesions corporals o danys en la salut física o psíquica de caràcter greu tenen dret a percebre del Govern una indemnització, i que, entre el 2015 i el 2019, Catalunya va registrar més de set mil sentències condemnatòries per violència masclista, només noranta-una dones van poder accedir a aquests ajuts. Així mateix, dels nou feminicidis registrats el 2019, només set orfes de dones assassinades per violència masclista van poder accedir a l'ajut a què tenen dret per llei.

L'objecte principal d'aquesta llei de modificació és establir els aspectes bàsics que s'han de tenir en compte per a concedir les indemnitzacions, amb la finalitat de posar fi als impediments amb què es troben les víctimes.

Un dels principals impediments per a l'accés a les indemnitzacions és la manca de reconeixement de les seqüeles de la violència masclista en les sentències judicials, que no solen fer-ne menció.

Un altre dels factors acreditats que dificulta l'accés a les indemnitzacions i els ajuts és el desconeixement per part de les víctimes tant de l'existència d'aquestes prestacions com del dret que tenen a sol·licitar-les. Per a evitar aquesta desinformació, aquesta llei estableix l'obligació que els serveis socials i la resta de serveis que intervenen en el procés d'atenció a les víctimes de violència masclista, al llarg de totes les etapes, les informin de l'existència de les indemnitzacions i els ajuts.

Aquesta llei, doncs, facilita l'accés efectiu a les indemnitzacions i n'incrementa la quantia, que fins ara no es corresponia amb la gravetat dels fets que les motiven, amb la voluntat que les indemnitzacions siguin part d'una política de reparació i reconeixement garantida legalment, que no hagi de dependre de decrets conjunturals.

Així mateix, aquesta llei incrementa la quantia de les indemnitzacions. En el cas de la indemnització per a fills i filles de dones assassinades per violència masclista, que fins ara equivalia a sis vegades el valor mensual de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya, fixat pel Decret 80/2015, segons indica la memòria econòmica del Govern que acompanya el Decret llei 4/2020, a partir d'ara equival a dotze vegades aquest valor, perquè els beneficiaris puguin afrontar el futur amb possibilitats reals de viure amb dignitat.

La Llei, amb l'objectiu de protegir els drets dels menors d'edat, també inclou, d'una banda, la possibilitat de suspendre cautelarment el pagament de la indemnització dels fills i filles menors d'edat fins que no compleixin els divuit anys, i també la de suspendre'n el pagament en el cas que la persona que n'exerceixi la tutela tingui la condició d'investigat, acusat, processat, encausat o condemnat per la mort de la dona víctima de violència de gènere, i, de l'altra banda, la prohibició que l'autor o l'inductor de la violència pugui administrar la indemnització econòmica.

Finalment, aquesta llei determina les autoritats que tenen potestat per a atorgar a les víctimes acreditacions administratives de reconeixement de la violència de gènere que han patit.

La Llei consta de tres articles i quatre disposicions finals. L'article 1 modifica l'article 47 de la Llei 5/2008, sobre les indemnitzacions per a les víctimes de la violència masclista, i els articles 2 i 3 hi afegeixen dues disposicions addicionals: la dotzena *bis*, sobre els mecanismes i protocols d'informació i de coordinació, i la dotzena *ter*, sobre els organismes i serveis d'acreditació administrativa de la situació de violència masclista. La disposició final primera encomana al Govern que, en el termini de dotze mesos, aprovi per decret els mecanismes de la coordinació interdepartamental; la segona conté l'habilitació al Govern per a la modificació de la normativa que regula les indemnitzacions i els ajuts; la tercera fa referència als efectes econòmics i pressupostaris de la Llei, i la quarta estableix l'entrada en vigor, que, atesa la urgència, és l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Article 1. Modificació de l'article 47 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, que resta redactat de la manera següent:

«Article 47. Indemnitzacions

»1. Les dones supervivents d'alguna de les formes de violència masclista especificades per aquesta llei tenen dret a percebre del Govern, en un pagament únic, una indemnització mínima equivalent a dues vegades el valor anual de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya, en les condicions i amb els requisits que s'estableixin per reglament.

»1 *bis*. En els supòsits recollits en els articles 71.2 i 72, la indemnització a què fa referència l'apartat 1 s'ha d'incrementar en un 25 %.

»2. Les persones de menys de vint-i-sis anys que siguin fills o filles, o subjectes de la representació legal, de víctimes mortals a conseqüència de qualsevol de les formes de violència masclista especificades per aquesta llei i que en depenguin econòmicament en el moment de la mort tenen dret a percebre, en un pagament únic, una indemnització mínima equivalent a dotze vegades el valor anual de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya, en les condicions i amb els requisits que s'estableixin per reglament. En el cas que hi hagi més d'un subjecte beneficiari de la indemnització, la quantia econòmica correspon a cadascun dels subjectes beneficiaris.

»3. El pagament de la indemnització als subjectes beneficiaris a què fa referència l'apartat 2 pot ésser suspès cautelarment fins que aquests compleixin els divuit anys, i també si la persona que exerceix la tutela dels subjectes beneficiaris o la persona que en completa la capacitat d'obrar té la condició d'investigat, acusat, processat, encausat o condemnat per la mort de la dona víctima de violència masclista.

»3 *bis*. La suspensió a què fa referència l'apartat 3 s'estableix d'ofici, per l'Administració competent, o a instància de part quan es donin les circumstàncies que s'hi descriuen i s'aixeca quan hagi finalitzat la situació que l'ha motivat.

»3 *ter*. Si la víctima de violència masclista és menor d'edat, la indemnització econòmica no pot ésser administrada per l'autor o l'inductor de la violència.

»4. Les dones a les quals han mort el fill o filla, o la persona de la qual són representants legals, en el marc de la violència vicària tenen dret a percebre del Govern, en un pagament únic, una indemnització mínima equivalent a sis vegades el valor anual de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya, en les condicions i amb els requisits que s'estableixin per reglament.

»5. Les quanties a què fa referència aquest article són compatibles amb la percepció de les indemnitzacions que s'estableixin en sentència judicial, de qualsevol altra indemnització derivada dels danys ocasionats per la defunció de la víctima de violència masclista o d'altres prestacions econòmiques, públiques o privades, que legalment puguin correspondre als subjectes beneficiaris.

»6. La indemnització econòmica es pot sol·licitar en el període de cinc anys a comptar del moment en què l'acreditació administrativa de la situació de violència masclista sigui lliurada per algun dels organismes i serveis d'acreditació administrativa de la situació de violència masclista o a comptar de la data de notificació de la resolució judicial que acrediti que la persona sol·licitant o la mare, o la representant legal, de la persona sol·licitant ha estat víctima de violència masclista. Aquesta indemnització es concedeix una sola vegada i en un sol pagament, i s'atorga sense que sigui necessària l'existència de sentència judicial ferma.

»8. Les quantitats percebudes a conseqüència de les indemnitzacions regulades per aquest article estan exemptes de qualsevol impost, directe o indirecte.

»9. Excepcionalment, en els supòsits en què hagi estat impossible fer el seguiment d'un procediment judicial contra l'agressor per causa de mort, no cal aportar la resolució judicial. En aquest cas, s'han d'aportar les diligències policials obertes sobre els fets que descriguin l'existència de violència masclista.

»10. Els cossos policials, el personal funcionari de l'Administració de justícia i el conjunt de professionals implicats en l'atenció a les víctimes de violència masclista, inclosos els de la xarxa de serveis socials, la xarxa de salut i les oficines d'atenció a la víctima del delictes, tenen l'obligació de compartir entre ells, de manera coordinada, tota la informació de què disposin, i també d'informar les víctimes sobre l'existència d'indemnitzacions i ajuts, per mitjà dels mecanismes i protocols d'informació i de coordinació a què fa referència la disposició addicional dotzena *bis*.»

Article 2. Addició de la disposició addicional dotzena *bis* a la Llei 5/2008

S'afegeix una disposició addicional, la dotzena *bis*, a la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, amb el text següent:

«Dotzena *bis*. Mecanismes i protocols d'informació i de coordinació en matèria d'indemnitzacions i ajuts

»2. El Govern, per mitjà del departament competent en matèria d'indemnitzacions i ajuts per a dones víctimes de violència masclista, per a llurs fills i filles i per a les persones de les quals siguin representants legals, ha de crear un sistema centralitzat per a informar totes les víctimes, no només les que ja tenen una sentència, del dret a accedir a les indemnitzacions. En cas que hi hagi una sentència que doni lloc a la percepció d'alguna d'aquestes indemnitzacions, els departaments competents han de comunicar-ho a la víctima, informar-la i acompanyar-la en el procés de sol·licitud i de tramitació posterior.

»3. El Govern, per mitjà dels departaments competents en els serveis i àmbits professionals corresponents, ha de crear els mecanismes i protocols necessaris per a proporcionar la informació sobre les indemnitzacions i els ajuts previstos i ha d'aprovar els procediments de coordinació entre els diferents agents que actuen en matèria de violència masclista.»

Article 3. Addició de la disposició addicional dotzena *ter* a la Llei 5/2008

S'afegeix una disposició addicional, la dotzena *ter*, a la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, amb el text següent:

«Dotzena *ter*. Organismes i serveis d'acreditació administrativa de la situació de violència masclista

»Els organismes i serveis que tenen la potestat, en el territori de Catalunya, d'atorgar acreditacions administratives a les dones que han patit una situació de violència masclista, sens perjudici del que estableix l'article 33, són:

»a) Les oficines de l'Institut Català de les Dones, els serveis socials i els serveis de la Direcció General per a l'Erradicació de les Violències Masclistes.

»b) Els serveis d'intervenció especialitzada.

»c) Els serveis d'informació i atenció a les dones.

»d) L'Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte.

»e) Els recursos públics d'acollida i les entitats subvencionades per una administració pública concreta per a l'atenció a dones víctimes de violència masclista.

»f) La Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra.

»g) Els agents del Servei Català de la Salut.»

Disposicions finals

Primera. Coordinació interdepartamental

El Govern, en el termini de dotze mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha d'aprovar per decret els mecanismes de coordinació entre el departament competent en matèria d'indemnitzacions i ajuts per a fills i filles de dones víctimes de violència masclista i els departaments competents en matèria de salut, drets socials, justícia i interior perquè els fills i filles, i les persones que siguin subjectes de la representació legal, de les dones víctimes de violència masclista accedeixin amb facilitat a la informació sobre les indemnitzacions i els ajuts a què tenen dret.

Primera *bis*. Millora de la regulació de les indemnitzacions i els ajuts

El Govern, per mitjà del departament competent en matèria d'indemnitzacions i ajuts per a dones víctimes de violència masclista, per a llurs fills i filles i per a les persones de les quals siguin representants legals, ha de modificar, en el termini de sis mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, la normativa que regula les indemnitzacions i els ajuts per a dones víctimes de violència masclista per a millorar-ne l'accés, el procediment i les quanties que han de percebre.

Segona. Efectes econòmics i pressupostaris

Els preceptes que eventualment comportin despeses amb càrrec als pressupostos de la Generalitat produeixen efectes a partir de l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor de la present llei.

Quarta. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Palau del Parlament, 19 de juliol de 2023

El secretari de la Comissió, Ernesto Carrión Sablich; la presidenta de la Comissió, Susanna Segovia Sánchez

Article únic. Modificació de l'article 47 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, que queda redactat de la manera següent

Article 47. Indemnitzacions

Apartat 1

Esmena 4

GP de Ciutadans (1)

De modificació del punt 1 de l'article 47

Les dones que, com a conseqüència de les formes de violència masclista especificades per aquesta llei pateixin seqüeles, lesions corporals o danys en la salut física o psíquica de caràcter greu tenen dret a percebre del Govern un pagament únic d'una quantitat econòmica *basada en els criteris del barem d'indemnitzacions per seqüeles físiques i psicològiques per accidents de trànsit*, en les condicions i amb els requisits que s'estableixin de forma reglamentària.

Apartat 4

Esmena 5

GP de Ciutadans (2)

De modificació del punt 4 de l'article 47

Els fills i filles de víctimes mortals a conseqüència de qualsevol de les formes de violència masclista especificades per aquesta llei, que siguin menors de vint-i-sis anys i que en depenguin econòmicament en el moment de la mort de la mare tenen dret a la percepció, en un pagament únic, *d'una quantia econòmica equivalent a les indemnitzacions per causa de mort regulades a la Secció 1ª, Capítol 2º, Títol IV de la Llei de Responsabilitat Civil*, en les condicions i amb els requisits que s'estableixin de forma reglamentària.

Disposició addicional primera. Millora dels mecanismes i la regulació dels ajuts i les indemnitzacions

Esmena 6

GP Socialistes i Units per Avançar, GP d'En Comú Podem (2)

De modificació de la disposició addicional primera

«Disposició addicional primera. Millora dels mecanismes i la regulació dels ajuts i les indemnitzacions

1. El Departament competent en l'atorgament d'indemnitzacions i ajuts per a dones víctimes de violència masclista i per als seus fills i filles *i les persones de les quals siguin representants legals*, elaborarà una modificació de la normativa *específica* de regulació d'indemnitzacions i ajuts per a dones víctimes de violència masclista per tal de millorar l'accés i el procediment. *També es fixarà una escala gradual de supòsits susceptibles d'incrementar la indemnització mínima fixada a l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista violència masclista segons el grau de violència exercida vers la dona.»*
